Λόγος στους Δώδεκα Αποστόλους (Άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 30 Ιουνίου, 2022

Αδελφοί και πατέρες, ιδού τα εμφορώτατα κλήματα της αγίας και αθάνατης και αποτελούσης την αρχή της ζωής αμπέλου, που είναι ο ίδιος ο Χριστός. «Εγώ είμαι», λέγει, «η άμπελος, εσείς τα κλήματα». Ιδού (ποίοι, κατά τους λόγους του Κυρίου, μπορούν να γίνουν και να είναι) οι φίλοι του Θεού Λόγου και Σωτήρα μας. «Εσείς είστε φίλοι μου», λέγει, «εάν πράττετε όσα εγώ σας παραγγέλλω. Δεν σας λέγω πλέον δούλους, διότι ο δούλος δεν γνωρίζει τι πράττει ο Κύριός του». Εγώ όμως «έχω ονομάσει εσάς φίλους, διότι εκείνα τα οποία άκουσα από τον Πατέρα μου, σας τα γνωστοποίησα».

Ιδού (ποίοι, κατά τους λόγους του Κυρίου, μπορούν να γίνουν και να είναι) οι Απόστολοι και οι κήρυκες της αλήθειας. «Εγώ είμαι», λέγει, «η (απόλυτη) αλήθεια» και καθώς «με έχει αποστείλει» ο Πατήρ «να κηρύξω την άφεση (συγχώρηση) σε εκείνους που είναι αιχμάλωτοι (της αμαρτίας) και (να χαρίσω) την ανάβλεψη (το φως) σε εκείνους που είναι τυφλοί (από το σκοτισμό των παθών και των αδυναμιών τους)», κατά τον ίδιο τρόπο και εγώ αποστέλλω εσάς με σκοπό να θεραπεύετε «κάθε ασθένεια και κάθε αδιαθεσία», και (όλα) εκείνα τα οποία ακούσατε (κατ’ ιδίαν) στους ιδιαίτερους χώρους προσευχής από εμένα, «να τα κηρύξετε από τα δώματα (ώστε να τα ακούσουν και να τα μάθουν όλοι)».

Ιδού (ποίοι, κατά τους λόγους του Κυρίου, μπορούν να γίνουν και να είναι) οι αλιείς των ανθρώπων». «Ακολουθήστε με», λέγει, «και θα σας κάνω αλιείς ανθρώπων (δηλαδή ικανούς να ψαρεύετε με τα δίκτυα του ευαγγελικού λόγου ανθρώπους και να τους προσελκύετε στη Βασιλεία του Θεού)».

Ιδού (ποίοι, κατά τους λόγους του Κυρίου, μπορούν να γίνουν και να είναι) οι σωτήρες του κόσμου και ξένοι (προς τον υλιστικό και αμαρτωλό τρόπο ζωής) του κόσμου (αυτού). Δεν είναι, λέγει, από τον κόσμο τούτον, όπως (και) εγώ δεν είμαι από τον κόσμο αυτόν, και «φύλαξε αυτούς, Πάτερ, (ώστε να παραμείνουν ενωμένοι μεταξύ τους) στο όνομά μου».

Ιδού (ποίοι, κατά τους λόγους του Κυρίου, μπορούν να γίνουν και να είναι) τα ευπειθέστατα (πάρα πολύ υπάκουα) πρόβατα που φέρουν τη σφραγίδα του παναγίου ποιμένος (δηλαδή του Χριστού). «Ιδού», λέγει, «εγώ (ο Χριστός) σας αποστέλλω ως

(ήμερα) πρόβατα μέσα σε (αιμοβόρους) λύκους».

Και για να αφήσω πίσω τα περισσότερα από αυτά τα εγκώμια (επαίνους), που δίδουν μαρτυρία του Θεού, ιδού, προς εμάς σήμερα επανήλθαν, οι κατά χάριν του Χριστού και Σωτήρα μας αδελφοί -αφού επιστρέψετε, λέγει (ο Χριστός, μετά την Ανάστασή Του, στις Μυροφόρες), πέστε «στους αδελφούς μου» (δηλαδή στους Αποστόλους)- οι λιμένες της σωτηρίας, οι πύργοι της χάριτος, οι λογικοί ουρανοί, οι νεφέλες του γλυκασμού που φέρνουν βροχή, οι ευαγγελιστές της ειρήνης, οι γρήγοροι της (Θείας) χάριτος ίπποι, οι στύλοι της Εκκλησίας, οι κήρυκες της (Αγίας) Τριάδος -και γιατί πρέπει να λέγω και να απαριθμώ πολλά; -τα μουσικά όργανα, λύρες του Πνεύματος και οι σάλπιγγες της σωτηρίας και (οι) κλειδούχοι της Βασιλείας (του Θεού), «διδάσκοντας και νουθετώντας» μας ομόφωνα ο καθένας τους, όπως από κάθε μεν κακία απέχουμε, κρατούμε όμως μπροστά μας (ως ασπίδα) κάθε αρετή.

Και προηγουμένως μεν κηρύττουν ομόφωνα το σωτηριώδες μυστήριο της κατ' οικονομίαν ενσάρκωσης (του Χριστού) και το άκτιστο και όμοιο στη φύση του (μυστήριο) της (Αγίας) Τριάδος, έπειτα δε διδάσκουν αρμονικά και σε μας όλα τα «συνδεόμενα με τη σωτηρία». Γι' αυτό και εγώ έχω κρίνει ότι είναι δίκαιο (ορθό) να μην πω σήμερα κάτι από τον εαυτό μου προς την αγάπη σας, αλλά (κάτι) από εκείνα τα οποία εκείνοι θεοπνεύστως διδάσκουν, (δηλαδή) να εισάξω στο μέσο (σας) (να φέρω ενώπιον σας) προς υπενθύμισή σας λίγα από τα πολλά από εκείνα τα οποία προτρέπει (συμβουλεύει) πρώτος ο θείος και **αδελφόθεος Ιάκωβος**.

«**Ποιό είναι το όφελος, αδελφοί μου», λέγει, «εάν κάποιος λέγει (ισχυρίζεται) ότι έχει πίστη, δεν έχει όμως (ενάρετα) έργα; Μήπως μπορεί η (χωρίς έργα θεωρητική) πίστη (του) να τον σώσει;** Αλλά θα πει κάποιος: συ έχεις (θεωρητική) πίστη και εγώ έχω (ενάρετα) έργα (χωρίς όμως και να έχω πίστη). Απόδειξέ μου την πίστη σου από τα έργα σου και θα σου αποδείξω και εγώ την πίστη μου από τα έργα μου. Εσύ πιστεύεις ότι ο Θεός είναι ένας. Καλά κάνεις. (Όμως) και τα δαιμόνια πιστεύουν (στην ύπαρξη του Θεού) και ανατριχιάζουν (μπροστά στη δικαιοσύνη και στη δύναμή Του). Θέλεις να μάθεις, κενέ (ανόητε) άνθρωπε, ότι η (θεωρητική) πίστη χωρίς τα (ενάρετα) έργα είναι νεκρή (και δεν μπορεί να σε σώσει);» Μάθε (λοιπόν) ότι «ο Αβραάμ ο προπάτοράς μας δικαιώθηκε (έγινε δίκαιος) από τα (ενάρετα) έργα (του), αφού έφερε (ανέβασε) πάνω στο θυσιαστήριο τον Ισαάκ τον υιό του. Βλέπεις ότι **η πίστη τελειοποιήθηκε από τα έργα**;».

«Βλέπετε ότι **ο άνθρωπος δικαιώνεται (γίνεται δίκαιος) από τα (ενάρετα) έργα, και όχι από τη (θεωρητική) πίστη**» μόνη της;

«Γι' αυτό, αφού περιμαζέψετε όλο σας το μυαλό» με σωφροσύνη, λέγει ο **θείος Πέτρος**, «στηρίξετε πλήρως τις ελπίδες σας στη θεία Χάρη, που προσφέρεται σε σας με την αποκάλυψη του Ιησού Χριστού, ως παιδιά της υπακοής, χωρίς να

συσχηματίζεστε με τις πρότερον επιθυμίες σας, οι οποίες σας εξουσίαζαν, όταν βρισκόσασταν στην άγνοια, αλλά σύμφωνα με τον άγιο Θεό, που σας κάλεσε στο δρόμο του αγιασμού, να γίνεστε και σεις οι ίδιοι άγιοι σε κάθε συναναστροφή, διότι είναι γραμμένο: Να γίνεστε άγιοι, διότι εγώ (ο Πατέρας σας) είμαι άγιος. Και εάν ονομάζετε Πατέρα σας τον Θεό, ο Οποίος κρίνει αμερόληπτα όλους σύμφωνα με τις πράξεις του καθενός, με φόβο Θεού να συμπεριφερθείτε κατά το χρόνο της παροικίας σας στη γη, που δεν είναι η παντοτινή σας πατρίδα, γιατί γνωρίζετε ότι όχι με φθαρτά λύτρα, δηλαδή με αργυρά ή χρυσά νομίσματα, λυτρωθήκατε από τη μάταιη και αμαρτωλή ζωή και συναναστροφή σας, αλλά με το τίμιο αίμα του Χριστού, το οποίο προσφέρθηκε θυσία ως αίμα αμώμου και καθαρού από κάθε ηθική κηλίδα αμνού».

Για τούτο, «αφού αποθέσετε κάθε κακία και κάθε δόλο και υποκρισίες και φθόνους και όλες τις καταλαλιές, ως νεογέννητα βρέφη να επιθυμήσετε πολύ το θρεπτικό ανόθευτο γάλα της θείας Χάριτος, για να μεγαλώσετε με αυτό, εάν βεβαίως γευθήκατε (και από την πείρα σας μάθατε) ότι ο Κύριος είναι πάντοτε ευεργετικός και αγαθός». Και αυτός ο οποίος, αφού έπαθε σωματικά (συσταυρούμενος με τον Χριστό), έχει παύσει να αμαρτάνει, έτσι ώστε να μην επιθυμεί πλέον να ζήσει τον υπόλοιπο χρόνο των ανθρώπων μέσα στην αμαρτία, αλλά σύμφωνα με το θέλημα του Θεού. Διότι είναι αρκετός ο χρόνος της ζωής σας, που έχει περάσει μέσα στις ακολασίες».

«Διότι, εάν ο Θεός δε λογάριασε τους αγγέλους που αμάρτησαν, αλλά, αφού τους έριξε στα τάρταρα, τους παρέδωσε να είναι φυλαγμένοι σε σειρές από βαθύ σκότος μέχρι να δικαστούν κατά την ημέρα της Κρίσεως, και εάν δεν λυπήθηκε τον παλαιό κόσμο (προ του κατακλυσμού) και εάν, αφού μετέβαλε σε στάχτη τις πόλεις των Σοδόμων και των Γομόρρων, τις καταδίκασε σε καταστροφή, αφού τις είχε βάλει ως φοβερό παράδειγμα σε εκείνους που έμελλαν να ασεβούν», τότε να είστε βέβαιοι ότι, «θα έλθει η ημέρα του Κυρίου κατά την οποία θα κρίνει τον κόσμο. Και θα έλθει ξαφνικά, όπως ο κλέφτης μέσα στη νύκτα, κατά την οποία οι ουρανοί με θορυβώδη ήχο θα παρέλθουν, τα δε στοιχεία, αφού θα καούν, θα διαλυθούν και η γη και τα έργα που θα υπάρχουν σ’ αυτήν, θα κατακαούν.

Αφού λοιπόν όλα αυτά με αυτόν τον τρόπο διαλύονται, σκεφθείτε πόσο ταπεινοί πρέπει να είστε σεις οι Χριστιανοί κατά τις αγίες συναναστροφές και τις ευσέβειές σας, προσδοκώντας και επιταχύνοντας την παρουσία (τον ερχομό) της ημέρας του Θεού;».

«Παιδιά μου», λέγει ο **Ιωάννης ο Θεολόγος**, «τελευταία και κρίσιμη είναι η σημερινή εποχή, και καθώς ακούσατε από τη διδασκαλία των Αποστόλων ότι έρχεται ο αντίχριστος, και τώρα ακριβώς έχουν παρουσιαστεί πολλοί αντίχριστοι· Απ’ αυτό μαθαίνουμε ότι είναι κρίσιμη η εποχή μας», «και σας αναγγέλλουμε, ότι ο Θεός είναι

το φως, και ουδέν ίχνος σκότους υπάρχει εις Αυτόν. Εάν λοιπόν πούμε ότι έχουμε κοινωνία μαζί Του και ζούμε στο σκότος της αμαρτίας, ψευδόμαστε και δεν λέμε την αλήθεια. Εάν όμως περπατούμε μέσα στο φως. ζώντας σύμφωνα με τον ευαγγελικό λόγο, όπως ο ίδιος ο Θεός είναι στο φως, τότε έχουμε κοινωνία μεταξύ μας, και το αίμα του Ιησού Χριστού του Υιού του μας καθαρίζει από κάθε αμαρτία». «Και τώρα, παιδάκια μου, μένετε σταθερά ενωμένοι με Αυτόν, ώστε, όταν φανερωθεί, να έχουμε παρρησία (θάρρος), και να μην αισθανθούμε ντροπή απ' Αυτόν, όταν Τον δούμε κατά τη (Δευτέρα) Παρουσία Του».

Και γι' αυτό λέγει ο **Ιούδας ο Ιακώβου**: «Τους αγγέλους, οι οποίοι δεν φύλαξαν το (υψηλό) αξίωμά τους, αλλά εγκατέλειψαν την κατοικία τους (στους ουρανούς), τους έχει κρατήσει δεμένους με αιώνια δεσμά κάτω από σκότος για να δικαστούν στην Κρίση της μεγάλης ημέρας (δηλαδή κατά τη Δευτέρα Παρουσία). Όπως τα Σόδομα και τα Γόμορρα, έτσι και οι πόλεις που βρίσκονταν γύρω απ' αυτά, οι οποίες με τον ίδιο με τα Σόδομα και τα Γόμορρα τρόπο, αφού παραδόθηκαν στην πορνεία και αφού παρασύρθηκαν σε παρά φύση ασέλγειες, βρίσκονται μπροστά μας ως παράδειγμα αμαρτωλών, που έχουν να δώσουν λόγο με την ποινή του αιωνίου πυρός».

«Ας μη βασιλεύει λοιπόν η αμαρτία», διδάσκει ο Παύλος, «στο θνητό σας σώμα, ώστε να υπακούετε σ' αυτήν παρασυρόμενοι από τις επιθυμίες του, ούτε να προσφέρετε τα μέλη σας ως όργανα της αδικίας, με αποτέλεσμα να σας νικά και να σας εξουσιάζει με αυτά η αμαρτία, αλλά να προσφέρετε τους εαυτούς σας στο Θεό, ως άνθρωποι οι οποίοι, αφού αναστηθήκατε με το βάπτισμα από τους νεκρούς, είστε ζωντανοί έχοντας μία νέα και αγία ζωή», και «όπως ακριβώς προσφέρατε τα μέλη σας να είναι δούλα στην αμαρτία, και με την παράβαση του νόμου (να είναι δούλα) στην ανομία, έτσι και τώρα να προσφέρετε τα μέλη σας (να είναι) δούλα στη δικαιοσύνη προς αγιασμό (σας)».

Γνωρίζετε, αγαπητοί μου αδελφοί, λύρα με δώδεκα χορδές, η οποία να παίζει με θεία έμπνευση και να ομοφωνεί ως προς το πόσο κακό (πράγμα) είναι η αμαρτία; Ας προσέχουμε λοιπόν, αδελφοί (μου), τους εαυτούς μας, για να σωθούμε. Ας προσέχουμε (σ' αυτές) τις προτροπές της Αγίας Γραφής και σ' αυτά εδώ τα σωτηριώδη διδάγματα των Αποστόλων, και ας μη δίδουμε δευτερεύουσα σημασία στους λόγους του Αγίου Πνεύματος. Διότι, γι' αυτόν τον λόγο δεν σας είπα και σήμερα (πράγματα) από τον εαυτό μου, αλλά όλα όσα σας είπα είναι αγιοπνευματικά και αποστολικά (λόγια), ώστε να είναι βέβαιη η πίστη (σας σ' αυτά).

Και τώρα μνημονεύω τον **θείο Πέτρο**, για να μου επισφραγίσει (επιβεβαιώσει) το λόγο και να προσευχηθεί θεόπνευστα για όλους σας, λέγοντας τα εξής: «Ο Θεός, που είναι η πηγή και ο χορηγός κάθε δωρεάς, ο Οποίος σας κάλεσε διά του Ιησού Χριστού στην αιώνια δόξα Του, Αυτός είθε να σας καταρτίσει, να σας στηρίξει, να σας ενδυναμώσει, να σας θεμελιώσει. Εις Αυτόν ανήκει η δόξα και η δύναμη εις τους

αιώνες των αιώνων. Αμήν».

(Αγίου Νεοφύτου του Εγκλείστου, Κατήχησις ΙΖ΄, Εις τους Αγίους και Πανευφήμους Αποστόλους και περί της αγίας και θεοπνεύστου αυτών διδαχής και περί του μη παρέργως ακούειν των σωτηριωδών τούτων διδαγμάτων. Συγγράμματα τ. Β. Έκδ. Ιεράς Βασιλικής και Σταυροπηγιακής Μονής Αγ. Νεοφύτου, σ.278-282.)

[Μετάφραση: Φρίξος Κλεάνθους, Φιλόλογος. Περιοδικό: Ορθόδοξη Μαρτυρία, αρ. 97, σ. 42-46].

(Πηγή ψηφ. κειμένου: pemptousia.gr*)*